



Силабус курсу Ринок праці і зайнятість

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 07 Управління та адміністрування
Спеціальність – 073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма «Управління персоналом»

Рік навчання: III, Семестр: V

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу



канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу
Дяків Ольга Петрівна

Контактна інформація dyakiv2020@gmail.com, +380661717902

Опис дисципліни

Дисципліна “Ринок праці і зайнятість” спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо трансформації цінностей зайнятості та розвиток компетентностей на платформах Індустрія 4.0 та праця 4.0.; регулювання механізмів управління зайнятістю на рівні підприємства, галузі та державному рівні; сегментування ринку праці; визначення джерел пропозиції робочої сили; аналізу якісного складу пропозиції робочої сили та можливих джерел розширення попиту на робочу силу; створення цифрових робочих місць; застосування законодавчих актів у визначенні статусу безробітного; визначення основних показників та коефіцієнтів безробіття; оцінювання заходів активної політики та пасивної політики на ринку праці; аналізу основних завдань інститутів соціального партнерства на ринку праці; застосування у практичній діяльності правових актів з питань організації нестандартних режимів робочого часу, створення інклюзивного середовища та гнучких умов праці; аналізу ринків праці зарубіжних країн з метою застосування досвіду на вітчизняному ринку праці, трансформації ринку праці з врахуванням цифровізації, процесів інтеграції України на світовий ринок праці.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Ринок праці як регулятор зайнятості в економічній системі, його суть та функції	Засвоїти поняття «Праця 4.0» в цифровій економіці, функції та сегментацію ринку праці.	Тести, питання
2 / 2	Тема 2. Індивідуальна пропозиція на ринку праці. Сукупна пропозиція на ринку праці	Вивчити особливості формування та чинники впливу на обсяги пропозиції робочої сили; вимоги до якості останньої; методичні принципи визначення масштабів ПРС.	Тести, питання
4 / 4	Тема 3. Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу. Інформаційно-аналітичне та наукове забезпечення зайнятості	Засвоїти інформацію про обсяг і структуру попиту на робочу силу, умови його формування; створення цифрових робочих місць; економічні методи стимулювання та скорочення попиту на робочу силу. Оволодіти методикою проведення регіонально-галузевого аналізу попиту на робочу силу.	Тести, питання
2 / 2	Тема 4: Формування ціни робочої сили на ринку праці	З'ясувати особливості формування вартості робочої сили та ціни праці; залежність конкурентоспроможності працівника та ціни робочої сили.	Питання, тести
2 / 2	Тема 5. Інвестування у розвиток професійно-кваліфікаційного потенціалу ринку праці.	Засвоїти фактори впливу на якість робочої сили на національному ринку праці, розширити знання в царині маркетингу робочої сили; формування професійно-кваліфікаційної збалансованості ринку освітніх послуг та ринку праці; модернізації національного ринку праці.	Питання, тести
2 / 2	Тема 6. Безробіття, його форми та причини	Засвоїти умови та причини існування безробіття, його види та форми. Закріпити методику розрахунку основних показників та	Тести, питання

		коефіцієнтів безробіття.	
2 / 2	Тема 7.Механізми саморегулювання і функціонування зайнятості. Правове забезпечення зайнятості	Засвоїти рівні регулювання ринку праці України; ознайомитися з нормативно-правовими актами в царині зайнятості	Питання, кейси, тести
2 / 2	Тема 8. Методи регулювання і ресурсне забезпечення зайнятості. Активна і пасивна політика держави на ринку праці	Вивчити складові соціального захисту на ринку праці; роль соціального діалогу на ринку праці; активну і пасивну політику держави; програми соціальних інклюзій на цифровому ринку праці	Тести, питання
2 / 2	Тема 9. Регулювання зайнятості на внутрішньофірмовому ринку праці	З'ясувати основні аспекти існування внутрішньофірмового ринку праці; суть кадрової політики на підприємстві, що включає формування, розподіл і раціональне використання людських ресурсів, а також оплату праці та професійну підготовку.	Тести, питання
4 / 4	Тема 10. Зайнятість населення: суть, форми, концепції	Вивчити сутність поняття «зайнятість» в цифровій економіці; засвоїти Закон України "Про зайнятість населення"; належність громадян до зайнятого населення; види, форми та концепції зайнятості	Тести, питання
2 / 2	Тема 11. Гнучкість зайнятості	Вивчити суть гнучкого ринку праці та гнучких форм зайнятості; створення інклюзивного середовища та гнучких умов праці;	Питання, тести
2 / 2	Тема 12. Органи державного впливу на зайнятість та ринок праці. Профспілки та підприємці на ринку праці.	Визначити роль, значення та функції державної служби зайнятості, федерації роботодавців; діяльність держави та профспілок на ринку праці	Задачі, тести

2 / 2	Тема 13. Вплив глобалізації на зайнятість та інтеграція України у світовий ринок праці	Глобалізаційні процеси на міжнародному ринку праці; інтеграцію України на світовий ринок праці.	Питання, тести
-------	--	---	----------------

Літературні джерела:

1. Збірка нормативних актів Міжнародної організації праці щодо проблем зайнятості населення. Випуск I – Київ, 2002
2. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» Закон України від 20.10.2014 р. №1706-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
3. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні. Закон України від 19.12.2017 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
4. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні. Закон України від 21.03.1991 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
5. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Закон України. Офіц. текст із змін. станом на 1 січн. 2018 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
6. Про зайнятість населення : Закон України від 05. 07. 2012 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=803-12>.
7. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01. 07. 1993 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3356-12>.
8. Про оплату праці : Закон України від 24. 03. 1995. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=108%2F95-%E2%F0>.
9. Про організації роботодавців : Закон України 22. 06. 2012 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2436-14>.
10. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23.12. 2010 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>
11. Про порядок вирішення колективних трудових спорів : Закон України від 03. 03. 1998 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=137%2F98-%E2%F0>.
12. Безтелесна Л., Юрчик Г. Ринок праці: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2012. 270 с.
13. Волкова О.В. Ринок праці. Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007. – 624 с. URL: <http://uchebniks.net/book/185-rinok-praci-navchalnij-posibnik-volkova-ov.html>
14. Гідна праця: імперативи, українські реалії, механізми забезпечення : моногр. [А. М. Колот, В. М. Данюк, О. О. Герасименко та ін.] ; за наук. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. К. : КНЕУ, 2017. 500 с.
15. Гнатенко І., Рубежанська В. Національний ринок праці: ключові аспекти державного регулювання: моногр. Харків: СГ НТМ «Новий курс». 2019. 248 с
16. Дяків О.П. Вплив цифрових технологій на трансформацію ринку праці. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. вип.28. 2023. С.104-111
17. Дяків О.П. Управління персоналом : навчально-методичний посібник для всіх економічних спеціальностей / О.Дяків, В. Островерхов. Тернопіль, 2018.288 с.

18. Дяків О.П. Трансформація структури зайнятості населення Тернопільської області в контексті подолання наслідків економічної кризи // Сталий розвиток аграрно-індустріального регіону: передумови, загрози і перспективи досягнення : моногр./ за ред. д.е.н. проф. А.І. Крисоватого та д.е.н. професора О.М. Десятнюк . Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 440 с.
19. Дяків О.П. Внутрішнє середовище корпоративної соціальної відповідальності. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Імперативи та інноваційні механізми забезпечення гідної праці в умовах становлення нової економіки»* Київ: КНЕУ, 2017.с. 346-348
20. Ільч Л. М. Структурні трансформації транзитивного ринку праці України: моногр. К.: Алерта. 2017. 608 с
21. Інклюзія в дії: стратегії впровадження в Україні та світі : колект. Монографія К. М. Біницька та ін. Тернопіл. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2022. 325 с.
22. Колот А.М., Герасименко О.Гідна праця: теоретико-прикладні засади, причини дефіциту та стратегічні вектори його подолання. *Ринок праці та зайнятість населення науково-практичний журнал*. 2017.№ 4. : http://ipk.edu.ua/journal/journal_arhive/ilovepdf_merged.pdf
23. Конвенція про права осіб з інвалідністю. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Tex
24. Левченко О. Немченко Т. Соціальний розвиток трудового потенціалу в умовах інноваційних трансформацій : моногр. Кропивницький : Ексклюзив-Систем, 2021. 272 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/a98b006e-47b1-4866-bcfe-fcae27b100f5>
25. Лопушняк Г. С., Скидан М.І. Трансформації ринку праці і вищої освіти України в умовах сучасних викликів. *Соціоекономіка та менеджмент: стан, тенденції, управлінські рішення : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених*. Київ : КНЕУ, 2022. Ч. 2. С. 8–11. URI <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/37798>
26. Маршавін Ю. М. Регулювання ринку праці України: теорія і практика системного підходу : моногр.. К.: Альтерпрес, 2011. 396 с.
27. Марченко І. С. Інфраструктурна підтримка розвитку ринку праці України : моногр. / І. С. Марченко ; Нац. акад. наук України, Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи. К.: Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи, 2013. 150с.
28. Павлюк Т.І. Ринок праці: теорія, методологія, практика: монографія. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ. 2018. 211 с.
29. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 року № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>
30. Ринок праці та зайнятість в Україні: реалії та перспективи : колективна монографія / За наук. ред. С. Кожем'якіної, С. Калініної. К.: ІПК ДСЗУ. 2018. 424 с.
31. Ринок праці: практикум: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка праці та управління персоналом» / Є.А. Удовиська, Т.В.Павленко, Т.П.Лободзинська; КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського. 2020. 68 с
32. Сибірцев В.В. Інституціональні основи регулювання ринків праці: монографія. В.В. Сибірцев. Харків : Смуґаста типографія. 2017. 429 с.
33. Трансформація соціально-трудової сфери в умовах цифровізації економіки: моногр. / О.Ф. Новікова, О.І. Амоша, Ю.С. Залознова, О.О. Хандій, Н.А. Азьмук, Я.В. Остафійчук, Л.Л. Шамілева, О.В. Панькова, І.М. Новак, А.Д. Шастун, О.Ю. Касперович, О.В. Іщенко, Я.Є. Красуліна, Л.П. Амелічева, В.В. Компанієць; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2022. 385 с. URL: <https://iie.org.ua/monografiyi/transformacija-socialno-trudovoi-sferi-v-umovah-cifrovizacii->

34. Український ринок праці: імперативи та можливості змін : колективна монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. І.Л. Петрової, к.е.н. В.В. Близнюк ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». К. 2018.356 с.

35. Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків: моногр. / за наук. ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого та д.е.н., проф. О.М. Сохацької. – Тернопіль: Осадца Ю.В., 2018. 478 с.

36. Чернявська О.В. Ринок праці: навч. посіб. К.:«Центр учбової літератури», 2013. 552 с.
Додаткові літературні джерела

37. Альошина Т. Методологічні підходи до визначення сутності поняття «ринок праці». *Економічний простір*.2024. №191. URL:

<http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1609/1552>

38. Варава В. Фахівець епохи інновацій: сценарій розвитку ринку праці *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. Том 122. №3. 2022. URL: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2022\(122\)03](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2022(122)03)

36. Водянка Л.,Харовська А. Вплив цифрової економіки на тенденції сучасного ринку праці. *Ефективна економіка*.2022. №1. URL:

<https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3807/82.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

37. Волощук Д. В., Касьянова Н. В.,Вплив цифрових технологій на штучного інтелекту на ринок праці. *Матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції Одеса : Східноєвропейський центр наукових досліджень*, 2021. URL:

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/naukova_diyalnist/Nauk_Konf_Studentov_aspirantov/Mizhna_rodna_konf_Priorytety_finansovo-ekonomichnoho_upravlinnia_sichen_2021.pdf#page=147

38. Данич А., Семенишена Р. Розвиток цифрової компетентності в умовах соціально-економічного розвитку. URL: *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 6(11)
<http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/1530>

39. Дяків О.П. Трансформація цінностей зайнятості на платформах «Праця 4.0» та «Індустрія 4.0» *Матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах сучасних викликів»*.Тернопіль.ЗУНУ.2024. С.39-41

40. Дяків О. Корпоративна соціальна відповідальність в стратегії управління персоналом. *Суч. тенденції розвитку екон. систем* : моногр. / за заг. ред. В. І. Гринчуцького. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. С. 223–234.

41. Мазур М.,Сіренко К. Ринок праці в країнах Євросоюзу: статистичний аспект. *Підприємництво та інновації*, 2023. № (26), URL: 80-83. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/26.12>

42. Петрова І. Л. Ринок праці та ринок освіти в єдиній екосистемі. *Теорія і практика розбудови екосистеми соціальної сфери в умовах повоєнного відродження України* : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 17–18 квіт. 2024 р.) .Київ : КНЕУ, 2024. – С. 292–295 URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3f1d094b-3348-409d-8158-d6e93669d10e/content>

43. Павленко, Н. В. Кобилінська С.Ю. Вплив воєнного стану на ринок праці України *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : тези доп. XII Міжнар. наук.-практ. конф.* Вінниця : ХНУВС, 2023.С. 111-113. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/entities/publication/176edcf7-9d0e-45e2-9707-1b5a37de88b0>

44. Чалюк, Ю. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в умовах цифровізації економіки. *Підприємництво та інновації*, 2023. № (26), 70-79. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/26.11>

45. Черьомухіна, О., Чалюк, Ю., Кириленко, В. Сучасний вимір ринку праці в умовах цифровізації. *Економіка та суспільство*. 2021. № (34). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-85>

46. Шамілева Л.Л. Кон'юнктура ринку праці в Україні: проблеми виміру, збалансованості на середньострокову перспективу / Л. Шамілева Л., Шастун А. // «Ринок праці та зайнятість населення» науково-практичний журнал, 2018, № 1. : http://ipk.edu.ua/journal/journal_arhive/merged.pdf

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Ринок праці і зайнятість» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих протягом 1-8 занять (за 1-5 теми). Оцінювання за 100-бальною шкалою (здобувач має бути	Модульний контроль проводиться з 1-5 теми і включає: тести 20 тестів по 2 бали = 40 балів; два завдання 60 балів (2 по 30 балів) Оцінювання за 100-бальною	Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих протягом 9-15 занять (за 6-13 теми). Оцінювання за 100-бальною шкалою	Модульний контроль проводиться з 6-13 теми і включає тести 20 тестів по 2 бали = 40 балів; два практичні завдання 60 балів (2 по 30 балів) Оцінювання за 100-бальною	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання 5 завдань. Оцінювання за 100-бальною шкалою	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання 2 завдань. Оцінювання за 100-бальною шкалою	Одне теоретичне питання: 20 балів; тести 20 тестів по 2 бали = 40 балів) і одне практичне завдання – 40 балів Оцінювання за 100-бальною шкалою

оцінений не рідше як раз на два заняття).	шкалою		шкалою			

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом